Каралды
Кесиптик бирликтин
төрайымы: ________ Эшимбекова А.К.
№ 1
"30" 08 2022-ж

Бекитемин
Нурлан Рахманов атындагы
орто мектебинин директору
________ Дюшенбаева С.Э.
01.09.2022-ж

# Сокулук районундагы Нурлан Рахманов атындагы орто мектеби жөнүндө жобо

1. **Нурлан Рахманов атындагы орто мектеби** жөнүндө жобо башталгыч, негизги жана жалпы орто билим берүү программаларын ишке ашырган мектеп үчүн иштелип чыгып, педагогикалык кеңешменин 10.01.2009 ж 3-токтому менен кабыл алынган. КР "билим берүү жөнүндө"мыйзамынын 10-беренесине ылайык жана ушул жобонун негизинде мектеп өзүнүн Уставын иштеп чыгат.

2. Мектеп үзгүлтүксүз билим берүү системасынын негизги бөлүгү болуп саналып, мамлекет тарабынан кепилдик берилген милдетүү жана акысыз жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим алууну, ошондой эле акысыз жалпы орто билим алуу боюнча КРнын жарандарынын укугун ишке ашыруу үчүн шарттарды түзөт.

3.Мектептин ишине төмөнкү принциптер негизделет:

- республиканын баардык жарандарынын сапаттуу билим алуу укуктарынын теңдиги
- гумандуулук жана жалпы адамзаттын баалуулуктарынын артыкчылыгы
- Жарандуулук жана патриоттуулук
- билим берүү процессинин ырааттуулугу жана үзгүлтүксүздүгү
- окутуунун динден тышкаркы мүнөзү
- жоопкерчилик жана натыйжалуулук

4. Мектеп өзүнүн ишинде КРнын мыйзамдарын, ушул жобону жана өзүнүн Уставын жетекчиликке алат.

5. Мектептин негизги максаттары деп мамлекеттик билим берүү стандарттарын аткаруунун жана турмуштук компентенцияларына жетишүүнүн негизинде окуучулардын инсандык жалпы маданиятын калыптандыруу, кесиптик билим берүү программаларынын аң-сезимдүүлүк менен тандоо жана андан ары өздөштүрүү үчүн негиз түзүү, жарандуулукка тарбиялоо, адамдын укуктары менен эркиндигин урматтоо, толеранттуу болуу. Мекенин, үй-бүлөсүн жана курчап турган айлана-чөйрөнү сүйүү, эмгекти сыйлоо, жашоо адаттарын калыптандыруу эсептелинет.

6. Мектеп адамдын, коомдун, мамлекеттин кызыкчылыктары үчүн окуучуларды окутууну жана тарбиялоону жүргүзүп, инсандын ден-соолугун сактоону камсыздаган жана ар тараптан өнүгүүсүнө, анын ичинде өз алдынча жана кошумча билим алуу зарылчылыгын канааттандыруу боюнча дагы ылайыктуу шарттарды түзөт.

7. Мектеп мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык жалпы башталгыч, жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн сапаты, билим берүү жана тарбиялоо процессин уюштурууда окуучулардын жашына жараша психологиялык жана физиологиялык өзгөчөлүктөрүнө, шыктууларына жана жөндөмдөрүнө колдонулуучу тариздердин, усулдардын жана каражаттардын шайкештиги, алардын өмүрлөрүн жана

ден-соолуктарын коргоо ченемдерин жана эрежелери боюнча КРнын мыйзамдарында аныкталган тартипте жооп тартат.

8. Жалпы башталгыч жана жалпы негизги билим берүү күндүзгү таризде жүзөгө ашырылат жана окуучулардын ата-энелери менен түзүлгөн келишимге ылайык жүзөгө ашырылат.

9. Билим алуунун баардык тариздеринде конкреттүү негизги жалпы билим берүү программасынын чегинде бирдиктүү билим берүү стандарты иштейт.

10. Жалпы орто билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн жана вариативдүүлүгүн камсыз кылууга, инсандын шыгына, жөндөмүнө жана ден-соолугуна, абалына ылайыкташтырылып, окутуунун жана тарбиялоонун ыңгайлуу шарттары менен камсыздалган билим берүү инфраструктурасын түзүү максатында, билим берүүнүн мазмунуна коюлуучу конкреттүү маселелер менен талаптарга жана бюджеттик каржылоо шарттарына ылайык класстар түзүлүшү мүмкүн. Алардын ишкердүүлүктөрү КРнын тийиштүү ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

**2.Мектеп ишин уюштуруу**

- ✓ Мектептин юридикалык жак катары Уставы, эсептөө жана башка коммуналдык төлөө счеттору, мамлекеттик жана расмий тилдеринде почталык дареги жазылган мөөрү, бурч-мөөрү (штампы) жана бланктары, бекитилип берилген мүлкү бар уюм болот.
- ✓ Мектеп КРнын өкмөтү бекиткен тартип боюнча мамлекеттик аттестациядан (акредитациядан) өтөт.
- ✓ Мектеп КРнын мыйзамдарына ылайык жана келишимдин негизинде кесиптик уюмдарын жана бирикмелерин (педагогикалык кеңешти, профсоюздук кошуундарды, окутуу-усулдук бирикмелерди ж.б кеңештерди жана уюмдарды)түзүүгө жана алардын иштерине катышууга укуктуу.
- ✓ Окуучулардын акысыз медициналык тейлөөсүн саламаттыкты сактоо органдары тарабынан мектепте атайын бекитилген медициналык кызматкер жүргүзөт. Мектеп администрациясы менен бирдикте медициналык кызматкер да алдын ала дарылоо иш-чараларын жүргүзүү, окуучулардын санитардык-тазалык ченемдери, тамактанууларынын сапаты жана режими боюнча билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү райондук органы алдын ала дарылоо каражаттары менен камсыздайт.
- ✓ Мектепте окуучулардын тамактануусун уюштуруу Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн токтому менен аныкталат.
- ✓ Мектепте класстардын саны жарандардын тапшырган арыздарына жана санитардык-тазалык эрежелери менен класстардын толукталышына чектүү ченемдердин негизинде жалпы билим беүү процессиин жүргүзүү үчүн түзүлгөн шарттарга байланыштуу болот.
- ✓ Мектептин класс-комплектеринин толукталышынын чектүү ченемин КРнын өкмөтү аныктайт.

**3.Билим берүү процесси**

1. **1.** Мектеп билим берүү процессин негизги жалпы билим берүү программаларынын денгээлдерине ылайык мектептик билим берүүнүн үч баскычында жүргүзөт;

   -Жалпы башталгыч билим берүү

-Жалпы негизги билим берүү(окутуунун ченемдик мөөнөтү 5жыл)
-Жалпы орто билим берүү(окуунун ченемдик мөөнөтү 2жыл)

2. Башталгыч жалпы билим берүү уюмуна (1-класска) 6 жаштан өйдө балдар кабыл алынат.
3. Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды окутуу, тарбиялоо жана өнүктүрүү, аларды окуудагы, жазуудагы жана саноодогу жалпы билүүлөрү менен жөндөмдөрүн, логикалык ой жүгүртүү элементтерин жана таанып-билүү ишин, өз алдынча билим алуунун жана өзүн-өзү уюштуруунун жөнөкөй ыкмаларын, жүрүм-турум жана сүйлөө маданиятын, өздүк тазалыгынын негиздерин жана жашоонун сергек адаттарын өздөштүрүү эсептелет. Жалпы башталгыч билим берүү негизги жалпы билим алуу үчүн база болуп саналат.
4. Жалпы негизги билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды инсан катары тарбиялоо, түзүү жана калыптандыруу үчүн социалдык жактан өзүн-өзү аныктоого, өз алдынча иш тажрыйбасын өздөштүрүүгө жана өзүн-өзү көзөмөлдөөгө багытталган шыктарын жана компетенцияларын өнүктүрүү эсептелет. Жалпы негизги билим берүү жалпы орто билим, башталгыч жана орто кесиптик билим алуу үчүн база болуп саналат.
5. Мектепте жалпы орто билим берүүнүн мазмуну мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын негизинде аныкталып, аны мектеп өз алдынча ишке ашырат. Мектеп мамлекеттик билим берүү стандарттарына ылайык өз алдынча иштеп чыккан модифакцияланган жалпы билим берүү программаларынын экспертизасын педагогикалык багытта иштеген илимий-изилдөө институту өткөрөт.
6. Мектептеги окутуу тилин КРнын мыйзамдарына ылайык уюштуруучу аныктайт жана мектептин уставында бекитилет. Мектеп КРнын мамлекеттик тили деп аныкталган кыргыз тилин мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык окутат. Кыргыз Республикасынын расмий тили катары орус тили, ошондой эле бир чет тил, КРнын Билим берүү жана илим министирлиги бекиткен базистик окуу планына ылайык окутулат.
7. Мектептин тийиштүү шарттары (педагогикалык кадрлар, окутуу усулдук каражаттар, материалдык-техникалык жабдуулар ж.б) болсо КРнын мыйзамдарына ылайык, негизги жалпы билим берүү программаларынан тышкаркы да кошумча билим берүү программаларын ишке ашыра алат жана кошумча билим берүү кызматын**(келишимдин негизинде**)көрсөтө алат.
8. Кошумча билим берүү программалары жана кошумча билим берүү кызматы окуучулардын жана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдуктары менен тийиштүү шарттары түзүлсө өткөрүлөт.
9. Мектеп КРнын тийиштүү ченемдик укуктук акттарын жетекчиликке алып, баа коюу системасын, окутуунун жана тарбиялоонун тариздерин, ыкмаларын жана усулдарын, ошондой эле окуучулардын которуу сынактарынын мезгилдүүлүгүн жана тариздерин тандоого укуктуу
10. Мектепте базистик окуу планынын негизинде иштелип чыккан окуу планы боюнча билим берүү процесси өткөрүлөт. Окуучулардын окуу жүктөмүн чектелген жүктөмдүн ченеминен ашпаш керек жана базистик окуу планынын окуу сабактарын окутууга бөлүнгөн сааттарынын санынан төмөн болбош керек: башталгыч мектеп үчүн аптада беш күндүк, негизги жана орто мектептер үчүн аптада алты күндүк иш режими билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен билим берүүнү мамлекетик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен

макулдашылып Уставда белгиленет. Окуучулардын сабактарынын режими КРнын тийиштүү мыйзамдарына ылайык мектептин уставында аныкталат

11. Мектепте окуу жылы 1-сентябрдан башталат.Мектепте билим берүүнүн I II III баскычтарында окуу жылынын созулушу, мамлекеттик жыйынтыктоо аттестатциясынын мөөнөтөрүн эсептебегенде 34 аптадан кем эмес, ал эми биринчи класста 33аптаны түзөт.Окуу жылынын ичинде каникулдардын созулушу 30 календарлык күндөн кем эмес, жайында 14 календарлык күндөн кем эмести түзөт. Биринчи класстын окуучуларына окуу жылынын ичинде кошумча бир апталык каникулдар берилет. Мектептин биринчи классында сабактын созулуш 40минутаны, ал эми экинчиден он биринчи класстарга чейин 45минутаны түзөт.Мектеп жылдык(календарлык)окутуу жүгүртмөсүн билим берүүну мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен макулдашып,бекитет
12. Мамлекетик билим берүү саясатын ишке ашырган жалпы билим берүү уюмдарынын ишин мамлекеттик контролдоону билим берүү тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган жана билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун региондук органдары жүргүзөт
13. Жалпы орто билим берүүнүн сапатынын кепилдигинин негизги таризи болуп билим берүү уюмдарынын аныкталган тартипте беш жылда бир жолу өткөрүүлүүчү мамлекеттик аттестатциясы эсептелинет

**4.Билим берүү процессинин катышуучулары**

- Мектептин окуу процессинин катышуучулары болуп окуучулар,педагогикалык кызматкерлер жана алардын окуучулардын ата-энелери эсептелинет
- Мектепке бекитилген аймакта жашаган окуу жашындагы балдардын жана өспурүмдөрдүн бардыгы арыздарынын жана аныкталган үлгүдөгү медициналык маалым каттарынын негиздеринде мектепте билим берүүну баардык баскычтарына кабыл алууулары сыноосуз,акчалай жана башка төлөмдөрсүз өткөрүлөт.
- Мектепте сабактарды терендетип окутуучу кластарды ачуу мүмкүн,ал класстарга окуучулар арыздарынын негизинде тестирлөө таризинде кабыл алынышат.Мектеп тарабынан иштелип чыккан жана билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы менен макулдашылган тестирлөөнүн шарттары окууга кирүүүлөрдүн даярдык денгээлдерин аныктоого жана терендетилген денгээлдеги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрө алган даярдыгы барларды тандай алууга багытталган
- Мектепке кабыл алып жаткан окуучуларды жана алардын ата-энелерин мектептин уставы менен окуу процессин жөнгө салуучу башка да жердиктүү документтер менен тааныштырууга милдетүү.
- Окуучулардын жана ата-энелердин укуктары менен милдеттери ушул жобонуну негизинде мектептин уставында аныкталат

**Окуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:**

-жалпы билим берүү уюмун ар кайсы этабына окууга кирүүгө жана билим алуунун таризин тандоого

-Мамлекетик билим берүү стандарттарныны денгээлинде милдетүү жана акысыз жалы башталгыч,жалпы негизги жана акысыз жалпы орто билим алууга
-Кошумча билим берүү кызматын,анын ичинде акы төлөнүүчү да таризде алууга
-мектептин китепканасын,маданияттык-спортук жана өндүрүштүк базасын пайдаланууга
КРнын өкмөтү жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары,аныкташкан тартиптер боюнча бекер тамактанууга жана медициналык телөөгө,жүргүнчү авто транспортто жүрүүнүн женилдиктерин пайдаланууга
-уставда аныкталган таризде мектепти башкарууга катышууга
-балдар уюмунун ишин уюштурууга жана ага катышууга
-инсандык кадыр-баркты урматтоого жана маалымат эркиндигине,өзүнүн жеке көз карашын жана ынынымдарын эркин айтууга
Жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнү аяктаганда мамлекеттик үлгүдөгү билими жөнүндө документтерин өз учурунда алууга ж.б укуктуу

**Окуучулар төмөнкүлөргө милдеттүү:**

1. Мектептин уставын тутууга жана аткарууга
2. Мамлекетик билим берүү стандарттарынын талаптарынын денгээлинде жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүүгө
3. Кыргыз Респпубликасынын аймагында жашаган башка да улуттардын салттарын,мектептин башка окуучуларынын жана кызматкерлеринин ар-намыс жана кадыр-баркын урматтоого
4. Ички тартиптерди сактоо боюнча жалпы билим берүү уюмунун,анын ичинде мектептик кийим талаптарын аткарууга
5. Мектептин мүлкүн этияттык менен мамиле кылууга милдетүү

Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жана мектептин уставы менен окуучулардын кошумча укуктары жана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

Мектептеги тартип окуу процессинин бардык катышуучуларын инсандык кадыр-баркын урматоосунун негизинде жолго салынат.Окуучуларага карат кара күч жана психикалык зомбулук ыкмаларын колдонууга кескин тыюу салынат

Мектептин окуучулардын жана алардын ата-энелеринин макулдугусуз жалпы билим берүү программаларында жана базистик окуу планында каралбаган жумуштарды аткарууга жол берилбейт

Окуучуларды коомдук-саясий жана диний партиялар менен уюмдарга,аскердик түзүлүштөргө кирүүсүн ошондой эле ушул партиялар менен уюмдардын иштерине,агитатциялык кампаниялар менен саясий акцияларына катышуусун мажбурлоого жол берилбейт

КРнын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүнүн негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүү бүтүрүүчүлөрдун мамлекеттик жыйынтыктоо аттестатциясы менен аяктайт.Тийиштүү класстардын негизги жалпы билим берүү программаларын толук өлчөмдө өздөштүргөн окуучулар жалпы

билим берүү уюмунун педагогикалык кенешинин чечими боюнча кийинки класска которулат.Өткөн класстын негизги билим берүү программаларын өздөштүрбөгөн окуучулардын КРнын тйийштүү мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун кийинки классында окуусуна жол берилбейт

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестатциядан өткөн мектептин бүтүрүүчүсүнө КРныын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун герби бар мөөрү менен кубөлөндүрүлгөн билими жөнүндө мамлекеттик улгүдөгү документ(кубөлук,аттестат)тапшырылат.Мектеп жалып негизги же жалпы орто билим берүүнү аяктабаган окуучуга аныкталган үлгүдөгү маалым кат тапшырылат

Жалпы негизги жана жалы орто билим берүү программаларын өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчүгө КРнын тийиштүү мызамдарына ылайык мектептин герби бар мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билиминин артыкчылыгы жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгу документ(күбөлүк аттестат)тапшырылат.Бир же бир нече сабактарды өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бүтүрүүчү “айрым сабактарды өздөштурүүдө жетишкен өзгөчө ийгиликтери үчүн”деген мактоо Грамотасы менен сыйланат.Баардык сабактар бюнча эн жакшы чейректик,жылдык жана жыйынтыктоочу баалары бар көчүрүү класстарыныын окуучулары “Окуудагы эн жакшы ийгиликтери үчүн” деген мактоо баракчасы менен сыйланышат.

Мектептин педагогикалык кенешинин чечими жана балдардын иштери боюнча комиссиянын макулдугу боюнча укукка каршы иш-аракеттерди жасаган жана мектептин уставын көп жолу одоно бузгандыгы үчүн он беш жашка чыккан окуучуларды,педагогикалык таасир этүүнү чектүү чарасы катары жалпы билим берүү уюмунун чыгарууга жол берилет.Балдардын иштери боюнча комиссия ата-энеси менен бирдикте чыгарылган окуучуну башка жалпы билим берүү уюмунда окуусун улантуу же ишке орноштуруу боюнча чечимин бир ай ичинде кабыл алат.Жетим балдардын жана ата-энелерини багуусунан ажыраган балдарды мектептен чыгаруу жөнүндө чечим тийиштүү жергиликтүү мамлекеттик администрациянын үй-бүлөнүн жана балдарды коргоо боюнча бөлүмдөрдүн макулдугу менен кабыл алынат.

**Окуучулардын ата-энелери төмөнкүлөргө укуктуу;**

- Жалпы билим берүү уюмун тандап,окуусун улантуу үчүн окутуунун бардык этабына балдарын жиберүүгө жана билим алуунун таризин тандоого.
- Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын чегинде окуучулардын жана орто билим алуу укуугун сактоону талап кылууга.
- Балдардын мыйзамдуу укуктарын жана кызыктчыылыктарын коргоого
- Уставда аныкталган таризде жалпы билим берүү уюмунун башкаруусуна катышууга.
- Билим берүүнүн мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органына балдарды окутуу жана тарбиялоо маселелери боюнча кайрылууга укуктуу.

**Окуучулардын ата-энелери төмөнкүлөргө укуктуу;**

- Балага жалпы орто билим алуу үчүн зарыл шарттарды түзүү
- Балдардын күч кубатына жана психикалык ден-соолуктарына ар дайым камкордук көрүүгө

- Баланын инсандык намысын урматтап ,аны улуттук ,тарыхый,руханий-маданияттык байлыктарын жана элдик салттарды,мекенин ,айлана-чөйрөнү урматтоого тарбиялоого
- Мектептин уставындагы өздөрүнүн укуктарын жана милдеттерин аткарууга жана балдарынын тарбиясына жана балдары жалпы билим берүү уюмдарына зыян келтиргендиги үчүн КРнын мыйзамдары аныктаган тартипте жооп берүүгө
- Ушул жобонун 52жана53-пункттарында каралбаган ата-энелердин башка укуктары жана милдеттери мектептин уставында бектилиши мүмкүн

**Мугалимдер төмөнкүлөргө укуктуу;**

- окутуунун жана тарбиялоounун усулдарын,жалпы билим берүү программаларын,окутуу-усулдук комплекттерди,окуучулардын билимин баалооунун усулдарын өз алдынча тандоого жана колдонууга.
- мамлекеттик билим берүүнүн стандарттарынын,окутуу жана тарбиялоо усулдарынын негиздеринде автордук жалпы билим берүү программасын,окуу китебин,окуутуу-усулдук колдонмолорун иштеп чыгууга жана колдонууга
- алдынкы педагогикалык тажрыйбаларды жүзөгө ашырууга.
- өзүнүн кадыр-баркын жана кесиптик ар-намысын коргоого.
- кесиптик иш үчүн тийиштүү шарттарды талап кылууга.
- КРнын тийиштүү мыйзамдарына ылайык өз ыктыяры менен аттестатцияланууга.
- КРныны мыйзамдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына кабыл алынган кошумча социалдык кепилдиктерге жана женилдиктерге.

**Мугалимдер төмөнкүлөргө милдеттүү:**

- Педагогикалык этиканы жана мектептин уставын тутууга жана аткарууга,эмгек жөнүндө аткаруучулук тартибин сактоо.
- Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын денгээлинде окуучулардын негизги жалпы билим берүү программаларынын өздөштүрүүлөрүн камсыздоо.
- Окуучулардын өзгөчөлүктөрүн,ишке чеберчилик менен мамиле кылууларын өстүрүүгө,жүрүм-турумдарынын жогорку ахлактык сапаттарын тарбиялоого.
- Өзүнүн кесиптик денгээлин ар дайым өркундөтүүгө жана дастыктыгын жогорулатууга.
- Окуучуларга карата моралдык жана күч ыкмаларын колдонбоого милдетүү.

Педагогикалык жүктөмдүн өлчөмү окуу планы боюнча саатардын санына,мектептин кадрлар менен камсыз болушуна жана башка да иш шарттарына жараша аныкталат.Окуу планынын сааттарынын саны азайтылбаса же класстардын саны кыскартылбаса окуу жылынын башында белгиленген окутуу же класстардын саны кыскартылбаса окуу жылынын башында белгиленген окутуу жүктөмүнүн өлчөмү окуу жылынын ичинде мектеп администрациясынын демилгеси менен бир ставкадан төмөн кыскартылбайт.Жаны окуу жылынын башында окутуу жүгүн белгилөөдө,бул мектеп негизги иш орду болуп саналган мугалимдер үчүн класстарда сабак өтүү өлчөмү жана октууну улантуу сакталат.

Мугалимдердин макулдугусуз кесиптик милдеттери жана эмгек келишими менен каралбаган жумуштарга тартууга жол берилбейт.КРынын мыйзмадарына аныкталган учурлардан тышкары,эмгек келишими менен каралбаган жумушту аткарууга мугалимдин каршы болушу аны кызматтан бошотууга негиз боло албайт.

Жалпы билим берүү уюмунун башка категориядагы кызматкерлеринин укуктары менен милдеттери тийиштүү типтеги дасыктын мүнөздөмөлөрүн жана мектептин уставы менен аныкталат.

## 5.Мектепти башкаруу

- ✓ Мектепти башкаруу КРныны "билим берүү жөнүндө" мыйзамына ушул жобого жана мектептин уставына ылайык демократиялык,ачык-айкындык,өз алдынчалык жана мамлекеттик-коомдук кызматташтык принциптерине ылайык жүргүзүлөт
- ✓ Мектепте тен башкаруунун тариздери болуп жалпы чогулуш,педагогикалык кенеш,камкордук кенеш
- ✓ Ата-энелер комитети,окуучулардын өз алдынча башкаруулары жана башка кенештер эсептелинет.Мектетпи тен башкаруу органдарын шайлоо тартиби жана алардын ыйгарым укуктары КРнын мыйзамдарына ылайык жалпы билим берүү уюмунун уставында аныкталат
- ✓ Мектепте түздөн-түз жетекчилчикти директор жүзөгө ашырат.Мектептин директору билим берүүнун мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы тарабынан кызматка дайындалат жана ээлеген кызматынан бошотулат.Мектептин директору КРнын кызматка дайындалат,которулат жана ээлеген кызматынан бошотулат.Директорлук кызматка пенсия жашынан өтпөгөн,жогорку педагогикалык билими жана 7жылдык кем эмес педагогикалык сиажы бар,КРнын билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларын,психологияны,менеджментти жана билим берүүнү каржылоону,мектепте билим берүү маселелери боюнча мамлекеттик институттардын жана коомдук уюмдардын укуктарын жана милдеттерин билген КРнын жараны дайындалат.
- ✓ Директордун орун басарын жана материалдык-жоопкерчиликтүү кызматкерди кызматка дайындоо жана кызматтан бошотуу жалпы билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү органы тарабынан жүргүзүлөт.Педагогикалыкжана башка кызматкерлерди жумушка алууну жана кызматтан бошотууну мектептин директору КРнын эмгек кодексине ылайык жүргүзүлөт
- ✓ Жалпы билим берүү уюмунун директору ата-энелердин мамлекеттин жана коомдун алдында өзүнүн кызматтык милдеттерине ,эмгек келишимине жана жалпы билим берүү уюмунун уставына ылайык жекече түрдө жоо тартат

**Директор;**

-Кыргыз Республикасынын "билим берүү жөнүндө" жана "мугалимдин статусу жөнундө" мыйзамдардын,жалпы орто билим берүү жаатындагы ченемдик укуктук актыларын сактап ,ишке ашырат

-билим берүүнү мамлекеттик башкарууну тийиштүү региондук органын макулдугу боюнча педагогикалык кенеш менен бирдикте мектептин негизги өнүүгү багыттарын аныктап,ишке ашырат

-жарандардын жалпы орто билим алуу зарылчылыктарын канаттандыруу

-административлык-аткаруу органдарында жана башка мекемелерде мектептин укуктарын жана кызыкчылыктарын көздөйт жана коргойт

-мамлекеттик билим берүү стандарттарынын жана негизги жалпы билим берүү программаларынын чегинде окуучулардын билимдеринин жеткиликтүүлүгүн жана сапаттуулугун камсыз кылат
-билими жөнүндө мамлекеттик үлгүдөгү документтерин тапшырууну уюштурат жана аларды даярдоо үчүн бүтүрүүчүлөр жөнүндө тапшыруучулар маалыматтын тактыгын камсыздайт жана жооп тартат
-мектептин каржылык-чарбачылык ишин жетектейт жана көзөмөлдөйт
Мектептин материалдык-техникалык базасын эсепке алуу жана сактоо ,техникалык коопсуздугун жана санитардык-тазалык режимин сактоо,окуучулардын жана кызматкерлердин эмгегин коргоо үчүн жооптуу болот жана алар үчүн жооп тартат
**6.Мүлк жана материалдык-финансылык каражаттар;**
Мектептин уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу же ал ыйгарым укук берген орган КРнын мыйзамдарында аныкталагн тартипте өзүнө таандык менчик же өзү үчүнчү тараптан күрөөгө алган имараттарды,курулуштарды,жабдууларды жана башка мүлктү мектепке бекитип берет.Мектепке жер үлүшү КРнын мыйзамында аныкталган тартипте бекитилип берилет.Мектепке бекитилип берилген мүлк билим берүү максатынан тышкары алынып коюлушу жана ээликтен ажыратылышы мүмкүн эмес

Мектеп уюштуруучусунун макулдугу менен ашканасын жана спортук залын КРнын мыйзамдарына ылайык күрөөгө же ижарага берүүгө укуктуу. Эгерде мектептин негизги фондорун үчүнчү тараптын пайдасына ажыратуу каралса, мектеп бүтүм түзүүгө укуксуз.

Мамлекеттик жалы билим берүү уюмунун мүлкүн жана каржылоо ресурстарын топтоо булактары болуп;
-республикалык жана жергиликтүү бюжеттер
-уюштуруучуу болуп саналган жекече жана юридикалык жактардын,чет өлкөлөрдүн жана жарандарынын каражаттары
-КРнын мыйзамдары тыюу салбаган бюджеттен тышкаркы ишмердүүлүктөн жана акылуу билим берүү кызмат көрсөтүүлөрдөн түшкөн мектептин өзунүн каражаттары
-депозиттик салымдардан түшкөн кирешелер
-жекече жана юридикалык жактардын,анын ичинде чет өлкөлөрдөн да өз ыктыярлары менен кошкон каражаттары,кайрымдуулуктары жана максатуу төлөмдөрү;
-кредиттер
-КРнын мыйзамдарына каршы келбеген башка да  булактар эсептелет

Жекече жана юридикалык жактар белек,кайрымдуулук же керээ катары берген акчалай каражаттарына,мүлккө жана обьектилерине,ошондой эле өз ишкердүүлүгүнөн түшкөн кирешелерден жана ошол кирешеге сатып алынган менчиктик объектилерине да мектептин менчиктик укугу бар

Мектептин өзүнун кармагындагы акчалай каражаттарынын жана менчигинин сегинде өз милдеттери боюнча жооп берет.Мектепке көрсөтүлгөн акчалай каражаттар жетпей калса,анда анын милдеттери боюнча КРнын мыйзамдарында белгиленген тартипте уюштуруучусу жооп берет

Мектепти каржылоо КРнын мыйзамдарына ылайык текшерүү органдары тийиштүү ченемдик укуктук актылардын негизинде жүргүзүшөт.

**Эл аралык кызматташтык**

Мектеп КРнын мыйзамдарында аныкталган тартипте чет өлкөлүк ишканалар менен түз байланыш түзүүгө жана банк мекемлеринде валюталык эсептерин ачууга укуктуу

**Мектепти жоюу жана өзгөртүп уюштуруу**

Окуу жылынын аягында мектеп жоюлса же өзгөртүп уөштурулса,билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органы окуучулардын ата-энелери менен макулдашып,аларды башка жалпы билим берүү уюмдарына которуу боюнча жоопкерчилчикти .өзүнө алат

Мектептин жоюлушу жана  өзгөртүп уюштурулушу КРнын жарандык коддексинде жана КРнын” Юридикалык жактарды,филиалдрды мамлекеттик каттоо жөнүндө” мыйзамында аныкталган тартипте ишке ашырылат